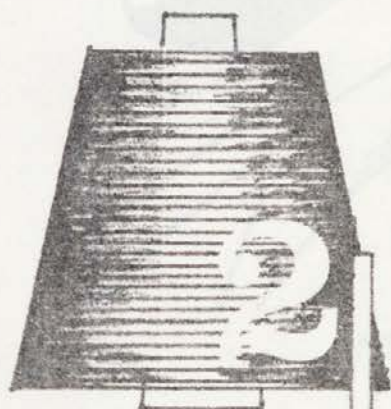

MLADI

TEKSTILEC

glasilo

mladinskega aktiva

tekstilne tovarne **NOVOTEKS**

Novo mesto

1972

WILLIAM SHAKESPEARE

William Shakespeare (1564-1616) was an English poet, playwright, and actor. He is widely regarded as the greatest writer in the English language and the world's preeminent dramatist. His works include some of the most famous plays in history, such as Hamlet, Macbeth, Romeo and Juliet, and A Midsummer Night's Dream. He also wrote numerous sonnets and two long narrative poems, Venus and Adonis and Rape of Lucrece.

Shakespeare was born in Stratford-upon-Avon, Warwickshire, in 1564. He was educated at the King's School in Stratford and later moved to London, where he became part of a theatrical company. He is believed to have written or collaborated on approximately 38 plays and 154 sonnets. His works have been translated into many languages and are still performed and studied around the world.

Shakespeare's plays are known for their complex characters, intricate plots, and powerful language. He explored a wide range of human emotions and experiences, and his works continue to resonate with audiences today. His influence on the English language is immense, with many words and phrases that we use today originating from his plays.

Shakespeare's legacy is celebrated every year on his birthday, which is observed as World Shakespeare Day. His works are a testament to the power of the human imagination and the enduring nature of art. He remains one of the most beloved and influential figures in the history of literature.

W.S.

Shakespeare's works have been adapted for film, television, and stage many times over. His plays continue to be performed in theaters around the world, and his influence on the arts is profound. He is a true giant of literature whose works will continue to inspire and move us for generations to come.

Shakespeare's life and works are a testament to the power of the human mind and the enduring nature of art. He is a true giant of literature whose works will continue to inspire and move us for generations to come.

TITU - NAŠE NAJBOLJŠE ŽELJE

Pred nami je petindvajseti maj, rojstni dan maršala Tita. Dan mladosti, izredni dan, zakaj naš dragi maršal Tito bo letos dopolnil osemdeset let življenja. In kakor vsako leto ob tem času, so tudi zdaj mladinci iz vseh krajev Jugoslavije na poti, da mu za ta dan izročijo svoje najboljše želje in čestitke. Ob tej priložnosti se bodo oči vseh, ki ga imajo radi, uprle vanj. S hvaležnostjo se bodo spominjali vsega, kar nam je dal.

In dal nam je mnogo, prav tako, kakor je bilo bogato njegovo življenje. Mladost, v kateri je zgodaj zorel za naloge, ki mu jih je pozneje naložilo življenje, je bila polna doživetij in spoznanj. Pot med tuje ljudi v širni svet, v grenke preizkušnje, ga je prekalila v borca za človeške pravice brezpravnih. Polno ur neprestanega tveganja in nevarnosti v prizadevanju, da bi delovni ljudje naše dežele zaživel človeka vredno življenje.

To je Tito - izjemna osebnost v zgodovini delavskega razreda in narodov Jugoslavije, izjemna osebnost v sodobnem svetu. Tito - živ prapor z napisom: svoboda in pravica. Za ljudi dobre volje pomeni iskreno prizadevanje za enakopravnost in mirno sožitje med narodi brez suženjstva in vojsk.

Titova vloga in pomen sta tesno povezana s povojno graditvijo in utrjevanjem neodvisne toda aktivne mednarodne politike socialistične samoupravne Jugoslavije. Kot marksist in revolucionar se je uprl staliniistični koncepciji socializma in mednarodnega delavskega gibanja, uprl se je blokovski politiki in s svojimi idejami in bojem doprinesel h graditvi odnosov v delavskem gibanju in med narodi ter državami sveta. Je eden najizrazitejših akterjev politike neodvisnosti, enakopravnosti, sodelovanja med državami in njih narodi. Kot ugleden človek v svetu, je Tito pridobil naši državi mnogo prijateljev. Kjerkoli na svetu, bodisi v Evropi, Aziji, Ameriki ali na črnem kontinentu omeniš ime Tito, ljudje že vedo za katero osebnost gre in katera država je to.

Če se v svetu pripeti kaj novega, nastane težaven, kritičen položaj in je bojazen, da je ogrožen sedanji red in svetovni mir, mnogi ljudje pričakujejo, da bo Tito kaj spregovoril ali ukrenil. Doslej Tito ni razočaral.

Kljub vsem političnim in državnim poslom, nikoli ne pozabi stopiti med znance, prijatelje, kmete in delavce vseh krajev in mest, med bojne tovariše in ljudstvo, ki mu zaupa. Še vedno potuje po republikah in avtonomnih pokrajinah svoje dežele.

SKUPNO PRAVILNIK O BOBIS KINČIČ

Petindvajsetega maja - osemdeset bogatih let. S ponosom se maršal Tito lahko ozira nanje. Tako se oziramo tudi mi, v zadoščenje so nam in toplo nam je pri srcu. K tisočim željam in čestitkam se z vsem srcem pridružujemo tudi mi.

Še mnogo let življenja in uspehov pri graditvi naše bodočnosti in prizadevanju za mir na svetu, tovariš Tito. S hvaležnostjo se spominjamo vsega, kar si nam dal.

Milena

V letošnji drugo obletnico vojne se spominjamo tistih dni, ko je bil naš narod v največji nevarnosti. V tistem času je bil naš narod v največji nevarnosti. V tistem času je bil naš narod v največji nevarnosti.

V zgodovini našega naroda je to eno od največjih presojen. V zgodovini našega naroda je to eno od največjih presojen. V zgodovini našega naroda je to eno od največjih presojen.

Kapitalizem je v Jugoslaviji vveličal, kar je bilo potrebno za razvoj naše države. Kapitalizem je vveličal, kar je bilo potrebno za razvoj naše države. Kapitalizem je vveličal, kar je bilo potrebno za razvoj naše države.

Naša država je vveličala kapitalizem, kar je bilo potrebno za razvoj naše države. Naša država je vveličala kapitalizem, kar je bilo potrebno za razvoj naše države. Naša država je vveličala kapitalizem, kar je bilo potrebno za razvoj naše države.

SAMOUPRAVLJANJE IN BORIS KIDRIČ

Lani je potekala 100-letnica slavne pariške komune. S ponosom lahko trdimo, da je socialistična samoupravna Jugoslavija naredila največ za uresničitev tistih idealov, s katerimi so se navdihovali ne samo pariški komunariji, marveč tudi ves svetovni proletariat.

Da bi popolnoma razumeli našo samoupravno pot, se moramo vrniti nekaj let nazaj. Jugoslavija je bila v predvojnem času predvsem agrarna dežela. Industrija je bila slabo razvita. Med to slabo razvito maloštevilno industrijo, je bila tekstilna še najbolj prisotna. Lastniki tovarn so bili v glavnem tujci, ki so s stroji iz tujine, pripeljali tudi strokovni kader. Stroji so bili stari, tudi tehnologija je bila v glavnem stara. Ti stroji in strojne naprave, so bili amortizirani še predno so prišli po prvi svetovni vojni v Jugoslavijo. Da so tujci med obema vojnama preseljevali že amortizirane stroje v Jugoslavijo, je pogojevala predvsem tedanja svetovna gospodarska situacija in cenena delovna sila.

V času druge svetovne vojne so jugoslovanski narodi bojevali dve težki borbi - prvo proti fašističnim osvajalcem in domačim podreptnikom, drugo za nacionalno osvoboditev in nov družbeni red. V tej neenaki borbi je bila naša domovina opustošena in oropana. Vsak deseti Jugoslovan je v tej vojni izgubil svoje življenje.

V gozdovih je zrastel nov rod prekaljenih revolucionarjev, ki je bil po vojni sicer izmučen in krvaveč, vendar poln hrepenenja in čvrste volje, da si izgradi takšno življenje, kakršno vizijo je videl ves čas svojih borb.

Kapitalisti, ki so gospodovali in bogateli v Jugoslaviji, so se pred koncem vojne s stroji, kapitalom in ožjimi sodelavci umaknili. Za seboj so pustili gole zidove, pustoš. Na porušeni zemlji smo ostali sami brez izkušenih strokovnjakov. Imeli smo le srce in čvrsto voljo graditi socializem, hoditi po poti, ki smo si jo načrtali v revoluciji, kjer smo kalili svoj značaj.

Maloštevilni domači strokovnjaki so morali brez izkušenj prevzemati delo, ki je pred vojno bilo namenjeno le za izbrane, predvsem tujce. Zaradi pomanjkanja strokovnih delavcev na vseh področjih dela, smo uvedli plansko gospodarstvo. To je bila velika šola, v kateri smo dosti grešili. Naše napake smo samokritično odpravljali in iskali nove pravilnejše oblike, načine in poti.

Ko govorimo o gospodarstvu v povojnem obdobju, ne moremo mimo imena revolucionarja in stratega samoupravnega socializma, tovariša Borisa Kidriča.

Desetega aprila letos bi bil Boris Kidrič, ko bi bil živ, dopolnil šestdeset let, a ga že skoraj dve desetletji ni med nami. Lahko samo domnevamo, kaj bi v teh dveh desetletjih naredil ta bleščeči um revolucionarja, znanstvenika in nadarjenega organizatorja, koliko siromašnejši smo zaradi njegovega preranega odhoda s prizorišča revolucionarnega boja. Po načinu razmišljanja, globini prodiranja v pojave tipičen znanstvenik, po pogumu, prodornosti in pripravljenosti za akcijo in žrtve revolucionar v najboljšem pomenu besede, a po smislu za praktično organizator s pionirsko vlogo v naši zaostali, po vojni opustošeni in oropani deželi. A nadvse velik idealist, preroško zagledan daleč naprej in zato tako trden, ker je videl več in dlje kakor drugi. Odtod tudi njegova trdnost in pogum, pripravljenost, da se za ideale revolucije bojuje do konca, do zadnjega atoma moči. S tem, ko je živel zelo hitro, je časovne meje premaknil in pomnožil svoje kratko življenje. Zato je tako veliko zapustil, ko je odšel na vrhuncu svojih možnosti in svoje ustvarjalnosti.

Danes, ko še ne razpolagamo z vsem kar je zapisal, skiciral, zamislil, kar je zapustil, mnogo tega pa je v viharju revolucije bilo za vselej izgubljeno, preseneča spoznanje o aktualnosti njegove misli o potrebi, da se v mnogih naših dilemah vrnemo k njegovim ugotovitvam, smerem razmišljanja in predlogom za akcijo. To je še posebno očitno v gospodarstvu.

Mislím, da sta njegova misel in ustvarjalnost dobili pravi razmah, ko smo opustili administrativni sistem vodenja v gospodarstvu. Glavni odgovor na vprašanja o oblikovanju novih proizvodnih in družbenih odnosov je bila uvedba delavskih svetov, ker se je s tem bistveno spreminila narava državne svojine in mesto delavca v proizvodnji, njegov odnos do proizvodnih sredstev. Zdi se, da je bila to klima za neoviran polet njegovega duha in njegovega ustvarjalnega genija. Od analize učinka gospodarskih zakonitosti v gospodarstvu prehodnega obdobja, od zakona vrednosti in cen, načrtovanja in tržišča, oblikovanja in delitve dohodka, materialne osnove samoupravljanja in spodbujanja pobude delavcev - proizvajalcev, vsi ti problemi so ga zanimali in spodbujali k vsestranskim raziskavam teoretične narave in k nenehnemu preizkušanju v praksi. Iz dneva v dan je šel vse dalje in dalje od ustaljenih shem in tujih rešitev ter zahteval, da se do kraja oblikuje podoba novega gospodarskega sistema z vsemi odlikami socialističnega gospodarskega mehanizma, ki je zasnovan na svobodnem delavcu -

proizvajalcu in hkrati na družbenem vplivu, izraženem v družbenih načrtih. Tu je pokazal izreden realizem, ko je bilo potrebno določiti črto postopnega prehoda z enega sistema upravljanja na drugega, upoštevajoč, da ne smejo nastati v gospodarstvu prehitri pretresi in hkrati dobro vedoč, da novi sistem šele postopoma postaja svojina kadrov, da se morajo le ti pazljivo prilagajati razmeram dela in upravljanja.

Kidrič ni doživel vzpona našega gospodarstva, ki se je začel naglo dvigati po njegovi smrti, ni uspel videti vsega bogastva novih družbenih oblik in oblik upravljanja. Marsikaj tistega, kar je preroško napovedal, ko je oblikoval razvojne načrte in posamezne dele sistema gospodarjenja, je danes že stvarnost. Toda zapustil je večno, marksistično misel, nastalo na jugoslovanskih tleh, ki tudi danes, kljub zobu časa ni prav nič izgubila sijaja, zlasti kar zadeva njeno splošno usmeritev. Kidričeva misel in njegovo delo še danes živi v marsikaterih oblikah samoupravnih in gospodarskih odnosov.

DeKa

NAŠ PRAZNIK DELA

Sedaj pa se lahko vprašamo, ali je to res še praznik dela z rdečimi nageljni ali dan, ko si odpočijemo od dela. Danes že težko razumemo, da se je bilo treba nekdanje za delo boriti, da se je praznovalo skrivaj, da so ljudje zaradi dela mnogokrat postali jetniki ali pa so jih celo pobili. Zakaj, brez dela človek ne more živeti, povezano je z vsakdanjim kruhom, a človek je razumno bitje, ki se za svoj obstoj bori. Za nas je delo naša pravica in dolžnost, toda nedaleč od nas so ljudje, ki se otepajo z lakoto in trpljenjem, delajo in si ne morejo privoščiti počitka.

Rojstvo 1. maja, tega velikega praznika delovnih množic, je že zelo daleč. Na kongresu II. internacionale leta 1889 so v spomin na žrtve množične čikaške stavbe v Ameriki ta dan proslavili, nekaj let kasneje so ga delavci izbrali za svoj dan, praznik dela. Neštetočkrat je bil v tesni zvezi z delavskim gibanjem, manifestacijami in številnimi štrajki. Pred I. svetovno vojno je ta dan za Slovence postal splošni ljudski praznik. Ljudje so hodili v povorkah in praznovanja so potekala mirno, čeprav so jih običajno spremljali tudi žandarji. Po 1. vojni pa se je v Jugoslaviji stanje spremenilo.

Delavce so preganjali, najbolj napredne - partijce - so tudi zapirali. Vendar še s tako silo niso mogli zatreti delavske zavesti in duha, da je njihova borba edino pravična. Namesto prvomajskih manifestacij in zborovanj, so se na predvečer praznika pojavili kresovi in tako naznanili, da se ljudstvo kljub temu ne bo uklonilo.

Po naši revoluciji je postal 1. maj v Jugoslaviji res praznik delavstva. V prvomajskih sprevodih so se odražali uspehi mlade socialistične države, v dolgih vrstah se je pomikala mladina, delovni kolektivi, vojska. To je bilo ljudsko rajanje. Toda prvomajske parade so sedaj že preteklost in lep spomin. V današnjem času pa smo se razkropili vsak po svoje in izkoristili te dneve za prijeten oddih in sprostitvev, a kljub temu lepo počastili svoj praznik.

Spomniti se moramo tudi na to, da je naša družbena ureditev mlada, da se mi vsi še učimo voditi socializem po pravi poti v tako družbo, kjer bomo za svoje delo dobili toliko, kolikor bomo porabili, in da včasih tudi skrenemo s te poti. Na letošnji praznik dela pada temna senca, kajti če je delo "neodtujljiva človekova pravica in svoboščina", v naši družbi ne bi smeli govoriti o socialnem razlikovanju. Vendar bomo s skupnim delom, s slogom in zavestjo, da se borimo za pravične odnose v naši socialistični skupnosti, premagali tudi taka stranpota.

Dialektični materializem nas uči, da se vse spreminja, zato morajo biti vse naše misli usmerjene v bodočnost. Da bomo lažje dosegli svoje cilje, se lahko ozremo na najbolj krvavo obdobje naše zgodovine, ko smo s skromnimi sredstvi in z veliko samozavestjo in borbenostjo premagali vse ovire. In 1. maj je eden izmed tistih dni, ki se je našim naprednim ljudem in borcem gotovo globoko vtisnil v spomin.

Loja

ZVEZA MLADINE KOT DRUŽBENO-POLITIČNA ORGANIZACIJA

Mislím, da je moja naloga, da spregovorim o osnovnih izhodiščih, ki jih ZM kot družbeno-politična organizacija zavzema. Po novem, spremenjenem statutu, je mladinec vsak od 14. do 27. leta starosti, ki aktivno deluje v ZM in tako sprejema tudi statut in programska načela ZM. Torej smo organizacija, ki združuje in organizira mlade zato, da se s svojo dejavnostjo vključujemo in uresničujemo ekonomske in politične cilje naše družbe.

Morda ne bo odveč kratek pogled v zgodovino. Zveza mladine se je razvila iz revolucionarnega mladinskega gibanja pod vodstvom KPJ. Usmerjena je bila v rušenje kapitalizma in prežeta z idejami o socializmu, miru in svobodi. Tako je bila ustanovljena leta 1919 ZKMJ ali SKOJ. V obdobju med obema vojnama je delovala ilegalno, ko pa je leta 1937 stopil na čelo KPJ tovariš Tito, je prišlo tudi do hitrejšega vzpona SKOJ-a, ki je ustvaril široko podlago borbi proti fašizmu, zavzemal se je za boljše pogoje dela, šolanja oziroma življenja mladine. V idejah oktobrske revolucije, so mladi našli novih moči. Med NOB so naši fantje in dekleta tvorili kar dve tretjini borcev in dali tako našemu boju pečat borbenosti in neustrašenosti. Leta 1946 je bila ustanovljena Ljudska mladina Jugoslavije, ki se je kasneje, ker je imela iste cilje, združila s SKOJ-em. Leta 1963 je spremenila svoje ime v ZMJ in danes ji demokratizacija, neposredno samoupravljanje, vrednotenje človeka po rezultatih njegovega dela, omogoča popolnejšo afirmacijo.

Mladina je v povprečju najbolj izobrazena generacija (tudi naši otroci bodo bolj izobrazeni) in to dejstvo je mladina vedno izkoriščala, saj vemo, da so bili prav mladi tisti, ki so hoteli spremeniti običaje, navade, celo družbeni red. Seveda se je včasih to tudi izjalovilo. Tak primer so hipiji - njihov prvotni cilj izkoriščanje človeka po človeku se je popolnoma izjalovil in izvedli so le kontrarevolucionarno akcijo. Torej ni področja, kjer se ne bi mogli uveljaviti in prav zainteresirani smo, da smo prisotni vsepovsod. Potrebujemo le angažiranost, znanje in kritičnost, vedno pa moramo imeti pred očmi dejstvo, da je delo edina osnova in merilo za ugled in položaj delovnega človeka. Potrudimo se doseči najboljše rezultate na svojih delovnih mestih, kajti odmev na to bo razveseljiv. Vedno najprej nekaj daš in šele nato v tej ali drugačni obliki prejemaš nazaj. Mogoče sem se oddaljila od našega mladinskega aktiva, toda te besede so uvod v dejstva, da ZM ni organizacija za mlade, pač pa organizacija mladih. Mladi smo prisotni povsod, vidimo vrzeli tu in tam, zdi se nam, da bi kaj spremenili, toda iz vsega tega je težko izraziti, kaj je naš življenski interes. Potem pač enostavno pričakujemo od mladinske organizacije plesov, izletov in podobnih prireditev. Zavedajmo se vendar, da mladinska organizacija ni

ni servis, ki bi zaradi svojega obstoja nekaj nudila. Povejmo kaj želimo, potem se moramo organizirati in nato akcijo izpeljati. Toda vprašajmo se, če so naše želje, želje nas vseh in šele nato bomo lahko z zgledom pritegnili tisto majhno peščico, ki morda kvari naš ugled.

Mesec maj je mesec mladosti. Morda je ravno zdaj čas, da kritično ocenimo svoje delo.

Smo dokazali sebi in drugim, da smo enakovredna družbeno-politična organizacija? To nam bi morala biti odskočna deska, da se vrinemo med vrste, kjer bo naša beseda enakovredna, da bo udeležba v samoupravljanju večja in da bo rezultat našega dela spričevalo nas samih.

Nina

O NAŠEM DELU

Konec leta 1971 je bilo v podjetju zaposlenih 1481 delavcev, od tega z nedokončano osnovno šolo 575, z dokončano osnovno šolo 507, s srednjo šolo 372, z višjo šolo 13 in fakulteto 14. Fluktuacija delovne sile je bila višja kakor v letu 1970 in sicer je podjetje zapustilo 127 ljudi. Navedeni podatki potrjujejo, da bi bilo dobro pogledati, kakšne starosti so delavci, ki nimajo ustrezne šole, oziroma dokončane osnovne šole, da se jim omogoči, da končajo osnovno šolo. Zaradi fluktuacije je treba posvetiti vso pozornost tudi pri sprejemanju novih delavcev, ker vemo, da je dosti delavcev pri nas samo "prevedrilo" potem pa odšlo v druga podjetja. S tem je motena proizvodnja in povzročena škoda.

In kako smo delali in gospodarili lani? Osnovne surovine za proizvodnjo smo uvažali iz Anglije, Nemčije in Francije, diolen pa iz Zahodne Nemčije. Rezultati proizvodnje v letu 1971 pa so naslednji:

- predilnica I. je spredla 709.537,40 baznih kg preje Nm 40, kar je za 7 % več kot v letu 1970 ali 6 % več od planiranega,
- predilnica II. je spredla 615.682 baznih kg preje Nm 40, kar je za 1 % več kot v letu 1970 ali 99 % planiranega,
- tkalnica je odtkala 5.406.075.000 votkov, kar je za 4 % več kot je predvideval plan, oziroma 2 % več kot v letu 1970,
- pletilnica je spletla 153.783,40 m pletenin, kar je 96 % planiranega,
- oplemenitilnica je oplemenitila 2.709.744,80 m tkanin in pletenin, kar je za 4 % več od planiranega ali 13 % več kot v letu 1970.

Tudi produktivnost je porasla v vseh enotah: v predilnici I. za 33 %, predilnici II. 28 %, tkalnici 44 % in oplemenitilnici 8 %.

Kvaliteta našega blaga je bila v primerjavi z letom 1970 za 1 % slabša. Eden od vzrokov je vsekakor to, da smo morali zaradi zahteve trga preiti na bolj komplicirane vzorce, pri katerih je tehnologija zahtevnejša. Dosti napak pa je bilo tudi zaradi naše nepazljivosti.

Tudi doseganje norm po posameznih obratih je bilo dobro: predilnica 112 %, tkalnica 115 %, priprava 119 %, pletilnica 115 %, oplemenitilnica 122 %.

V primerjavi z drugimi podjetji v Jugoslaviji, je naše mesto sledeče:

- naši predilnici sta po produktivnosti na I. mestu in kar 24 % nad jugoslovanskim povprečjem,
- tkalnica je po produktivnosti na I. mestu in kar 126 % nad jugoslovanskim povprečjem.

Ti podatki nam kažejo, da pri nas pravilno vodimo politiko modernizacije, kajti le s sodobnimi stroji je moč doseči veliko produktivnost in kvaliteto.

Celoten dohodek podjetja je bil 170,763.133,31 din in to s prodajo proizvodov, prodajo odpadkov in materiala. V primerjavi z letom 1970 se je celoten dohodek povečal za 42 %, dohodek pa za 60 %. Povprečni osebni dohodki so se povečali za 23 %, ostanek dohodka pa se je povečal za 3,9 krat.

Takšne rezultate je podjetje lahko doseglo zaradi naslednjih faktorjev:

- modernizacije in povečanje proizvodnje,
- obratovanja konfekcije in uvedbe pletenega blaga,
- razširitve lastne prodajne mreže,
- predelave preje v tkanine namesto prodaje preje.

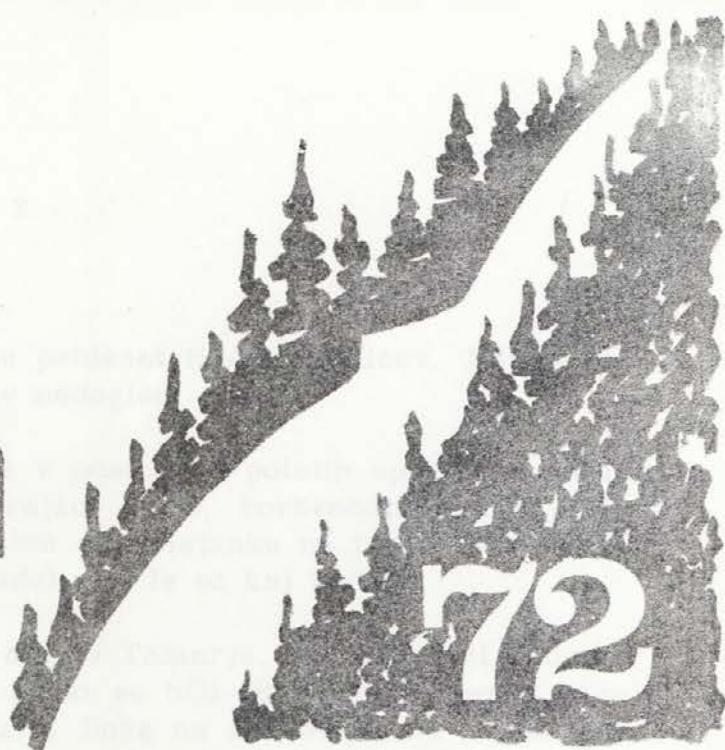
Z rezultati, doseženimi v letu 1971, smo lahko zadovoljni, vendar na teh rezultatih ne smemo ostati, ker imamo še notranje rezerve. Pred očmi moramo imeti dejstvo, da nekatere tekstilne tovarne v sedanjih razmerah ustavljajo proizvodnjo. Zato mora biti naš cilj v tem letu, da čimveč in kvalitetnejše proizvedemo. Za povečanje proizvodnje bi morali doseči še večje izkoriščanje strojev kjer se to da in izboljšati bi morali delovno disciplino (samo pogledjmo ob 14 in 22 uri pred vratarnico!). Za boljši finančni uspeh bi morali izdelati več blaga v I. kvaliteti. To pa lahko dosežemo z maksimalnim angažiranjem vseh delavcev v proizvodnji. Poleg tega pa mora imeti vsak član kolektiva občutek odgovornosti, tu mislim na to, da se zavedamo, da za rezultate podjetja niso odgovorni samo vodilni delavci, temveč vsi člani kolektiva.

Upamo, da bomo zastavljene naloge v tem letu izpolnili in ob koncu leta z zadovoljstvom pregledali rezultate našega dela.

Marjan

I. SP v smučarskih poletih

PLANICA

Dolina pod Poncami, vsa obsijana z marčevskim soncem, je prvič v zgodovini zimskega športa sprejela junake smučarskih skakalnic iz vsega sveta. Da je doletela Jugoslavijo čast, da v Planici organizira prvo svetovno prvenstvo v smučarskih poletih, ni slučaj. Planica ni le poimenovanje velike skakalnice prve te vrste na svetu, Planica je posebej enkratnih veličastnih in neponovljivih športnih prireditev in tekmovanj. Planica je začetek nove smučarske discipline, smučarskih poletov. Planica so novi svetovni rekordi, slavje, nepopisna sreča in ponos, da se vse to dogaja v naši domovini, da smo dosegli ugled in zaupanje vsega sveta. Tu, v naši Planici, je človek prvič na svetu skočil preko 100 metrov.

Vse to je bil dovolj velik vzrok, da smo se odločili, da si tudi mi od blizu ogledamo to mojstrovino v pričakovanju, da bomo priča novemu svetovnemu rekordu.

Planico smo obiskali v nedeljo, 26. marca. Odpeljali smo se s tremi avtobusi. Nepretrgana kolona vozil se je kot reka valila proti Planici. Vse to in sonce, ki je obsijalo zasnežene vrhove Karavank in Julijcev, je pripomoglo k veselemu razpoloženju v avtobusih.

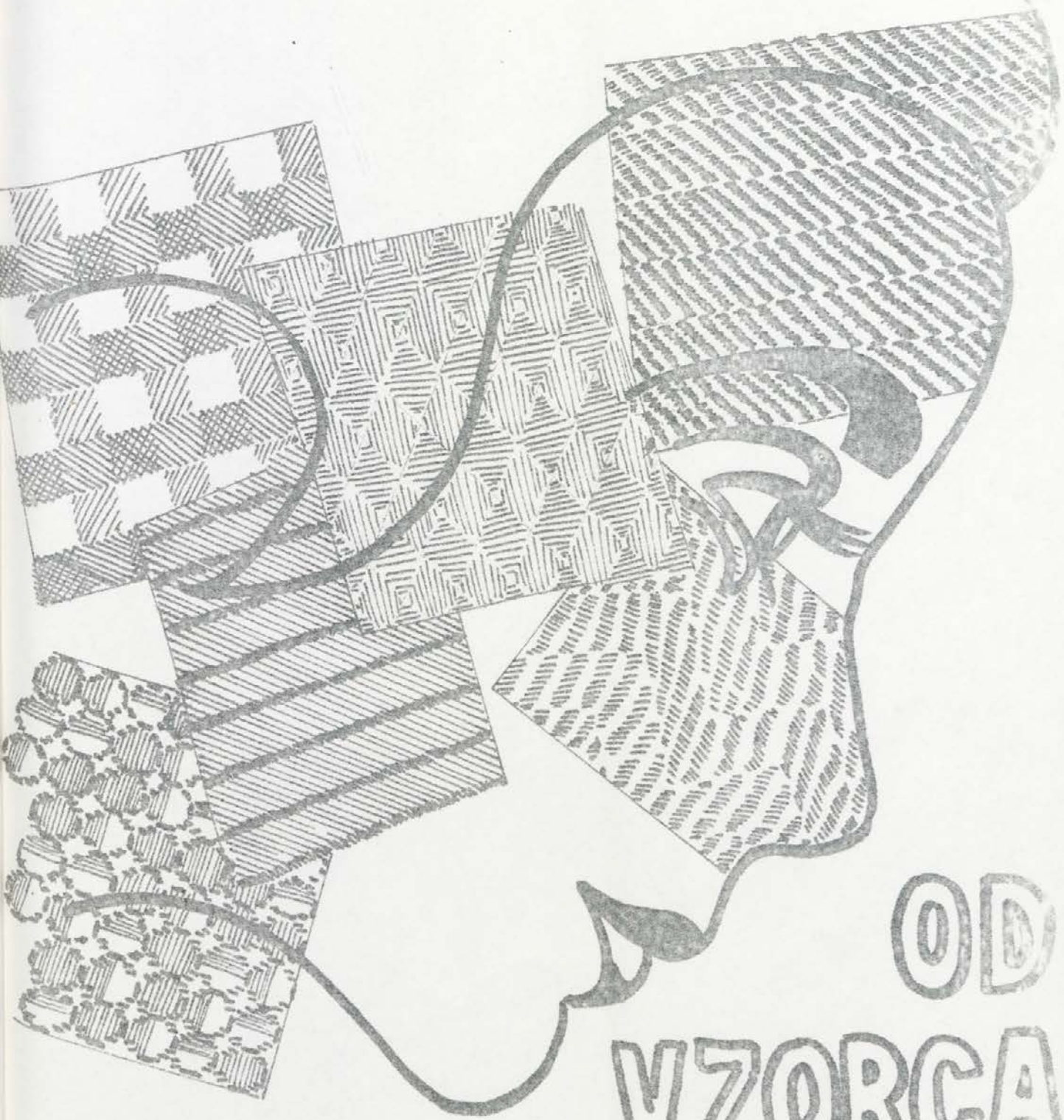
Pod skakalnico se je zbralo blizu petdeset tisoč gledalcev. Napeto čakanje na prvi skok se je vleklo v nedogled.

Ko smo opazovali fante, ki so se v poskusnih poletih spustili v dolino, smo nehote mislili na njihovo korajžo, voljo, borbenost. Vzklik olajšanja je spremljal vsakega skakalca ob pristanku na trdna tla. Da je le srečno pristal in če je kdo padel, da le ni kaj hudega.

Močan veter, ki je potegnil čez dolino Tamarja, je prekrižal račune organizatorjem in tekmovalcem. Skoki so bili po poskusni seriji zaradi močne sončne pripeke prekinjeni. Sneg na skakalnici se je namreč topil kot za stavo. Popoldne, ko bi ~~se morali~~ skoki nadaljevati, je zapihal veter in dokončno onemogočil tekmovanje. Samo še svečana proglasitev rezultatov je čakala tekmovalce.

Odpravili smo se nazaj proti domu. Ni nam bilo žal poti, ki smo jo naredili, da bi uživali v planiški prireditvi. Žal nam je bilo le, da je veter tako muhasto ponagajal. Vetru navkljub je sonce še vedno pripekalo z vso močjo.

Milena

OD
VZORCA
DO
TKANINE

Odločila sem se, da vam bom napisala nekaj zanimivega o delu v našem oddelku, ki na pogled ni velik, vendar tako važen za podjetje. Tu iz idej za modne novosti nastajajo vzorčne tkanine, ki so osnova za redno proizvodnjo.

Pot do tkanine ni lahka. Zahteva dosti časa, strokovnega dela in pazljivosti, posebno še v današnjih tržnih pogojih. Če želimo ustvariti kolekcijo, moramo dobro poznati novosti s svetovnega modnega tržišča. Pri tem nam pomagajo specializirana podjetja, ki se ukvarjajo samo s tem, da izdelujejo vzorce in jih pošiljajo tekstilnim tovarnam. Kolekcijo pripravljamo za leto vnaprej. Letos pripravljamo že novo kolekcijo za prihodnje leto, to je za leto 1973. Kot veste, se današnja moda zelo hitro spreminja in ji je zelo težko slediti. Zato si pomagamo s tujimi specializiranimi podjetji, ki nam pošiljajo vzorce za leto vnaprej. Najbolj odgovorno delo v dezenaturi ima desenater. Seznanjen mora biti z modnimi tendencami za prihodnje leto in na podlagi tega sestavlja tudi barve, iz katerih se bodo delale preje za naše vzorce. Pri sestavljanju nove kolekcije mora paziti tudi na to, da vzorci ne bodo uporabni samo v eni sezoni, ampak tudi za daljšo dobo. Praksa nam je pokazala, da gredo pri nas dobro v promet pretežno umirjene tkanine. Zato se v našem podjetju zelo težko oziramo na modne posebnosti, kajti surovine so precej drage, zato moramo izdelovati take tkanine, za katere bomo vedeli, da jih bo trg sprejel in da bo njihova prodajnost čim večja. Seveda morajo biti naši artikli kvalitetni. Lahko so izdelani iz čiste volne ali pa iz mešanice diolen - volna. Glede na tkanino se po tem odločimo katere barve naj prevladujejo. Pomagamo si še z modnimi tendencami, ki so predvidene za tisto leto. Ravno zaradi tega pridemo večkrat do nesoglasja z našimi trgovskimi zastopniki, ki sodelujejo pri izbiranju nove kolekcije. Zelo neradi vidijo, če se spreminjajo barve, oziroma če vidijo, da je kolekcija živahnejša, modernejša. Bojijo se, da tega tuje in naše tržišče ne bo sprejelo. Mi pa se zavedamo, da je treba včasih tudi tvegati in da kolekcija ne more biti sestavljena samo iz klasičnih artiklov, temveč mora biti tudi nekaj modernih in športnih artiklov. Res je, da ne v tako velikih količinah kakor klasični, toda morajo biti ravno tako prisotni, kajti naš mladi svet in tudi nekateri starejši, si jih želijo in jih kupujejo, ker moda tako predlaga.

Nove artikle izbiramo iz pripravljenih dekompozicij po dogovoru vodje dezenature in dezenaterja. Delo se potem odvija po določenih postopkih in ob stalni kontroli dezenaterja in vodje operative. Vodi se posebna knjiga vzorcev, kamor se vpisujejo vsi podatki o vzorcu. Na podlagi teh se izračuna poraba preje, kar potem prevzame disponent preje. Disponentu se določi tudi način sukanja, število zasukov in drugo.

Zaradi kontrole in lažjega dela, si naredimo renče (renč - tkanina z več snovanji in tkanji v različnih barvnih kombinacijah). Iz renča si izberemo barve, oziroma dobimo število desenov, ki nam odgovarjajo. Ko smo si izbrali desene, jih najprej analiziramo, da ugotovimo, katere barve so zastopane v posameznem desenu. Tako lahko odstranimo še

morebitne napake, ki so se pojavile pri tkanju renča.

Po končanem izbiranju damo za izbrane grupe sukati prejo. Ko je preja nasukana, dobi vodja tkalnice snovalne liste, istočasno s snovalnimi listi, dobi tkalnica tudi vzornice za nove vezave, vzdrževalci strojev pa potrebne vzornice za karte. Takrat napišemo tudi poseben kontrolni list, ki spremlja vzorce po posameznih delovnih fazah. Izdelava vzorcev v tkalnici je pod kontrolo dezenaterja in vodje operative. Pri izdelovanju novih vzorcev se mora paziti, da je vzornica pravilno narisana, snovalni listi pravilno napisani, ker vsaka napaka spremeni izgled vzorca. Dolžina vzorčnih osnov mora biti vsaj 15 m, da nimamo otežkočenega oplemenitenja.

Ko imamo grupo vzorcev odtkano in popravljeno v šivalnici, jo odpeljemo v oplemenitilnico. Vodja operative in dezenater se predhodno posvetujeta z vodjem oplemenitilnice, kakšen način pranja in nadaljnje obdelave bodo izvedli z ozirom na težo, vezavo in barvo tkanine.

Kontrolo nad vzorci mora voditi vodja operative od merjenja surove, do končnega pregleda gotove tkanine. Vsi podatki o vzorcu se vnesejo v karton in ti enaki ali spremenjeni pozneje služijo za redno proizvodnjo tkanin.

Ko so vzorci spravljeni v vzorčnem skladišču, jih tu sortiramo po grupah in začnemo izbirati, kateri artikel in kateri desen bo prišel v kolekcijo. Paziti pa moramo, da izbiramo le tiste vzorce, ki so po videzu lepši, obenem pa tudi pravilni. Pri tem gledamo na to, da je karo pravilen glede na tkanje, da tkanina ni blendasta (lisasta). Gledamo tudi na to, da z enim snovanjem dobimo čim več možnih kombinacij, kajti s tem olajšamo delo ne le tkalnici, temveč celi pripravi tkalnice in predilnici.

Ko delamo načrte, kaj bi proizvajali v prihodnosti, moramo pomisliti na stanje, kakršno je danes v tekstilni industriji. Zavedati se moramo, da bomo morali izdelati konkurenčno kolekcijo, ki bo boljša od lanske in katero se bo na našem in tujem trgu čimbolj prodajalo.

Božena

ODRAZ NAŠE ZAVESTI

Referendum o uvedbi krajevnega samopriskpevka za gradnjo osnovnih šol je za nami. S pomočjo samopriskpevka občanov smo že v preteklih letih zgradili nekaj osnovnih šol. Stiska s šolskim prostorom pa je še vedno huda, posebno v večjih krajih naše občine. Da bi stisko odpravili, je bil ponovno razpisan referendum. Glede na to, da so bila mnenja pred tem tako zelo različna, lahko sedaj z veseljem opazimo v rezultatih samega sebe. V posameznih oddelkih smo glasovali takole:

- konfekcija	85,6 %
- tkalnica	76,2 %
- skupne službe	72,9 %
- oplemenitilnica	68,6 %
- priprava	66,7 %
- predilnica II	56,7 %
- IVS	56,0 %

Prav vsi se zavedamo, da je nujno, da omogočimo našim otrokom več možnosti do izobrazbe in do širšega obzorja. In prav razveseljivo je, da se tega zavedamo tudi mladi. Kot primer navajam konfekcijo, kjer so zaposleni pretežno mladi in je dosegla najboljši rezultat. Od 90 vpisanih volilcev, je glasovalo "za" 77 ljudi (85,6 %), "proti" 10 ljudi (11,1 %), odsotni 3 volilci (3,3 %).

Vedno smo najprej opazili probleme tam, kjer je bilo največ mladih, morda prav zato, ker je značilno za mlado generacijo, da išče v vsem tudi nekaj novega, zabavnejšega. In vendar so mladi v konfekciji ravno s tem referendumom pokazali sebi in nam, da resno gledajo na življenje, da se zavedajo, da si sedaj gradijo svojo bodočnost. Zato se mi je zdelo nujno, da se tokrat pohvalno izrazim o mladih v konfekciji, ker so dejstva pokazala, da je to upravičeno.

Več o referendumu boste prebrali v Novicah.

Nina

Glasilo mladinskega aktiva tekstilne tovarne NOVOTEKS,
Novo mesto MLADI TEKSTILEC, ureja uredniški odbor:

Kralj Marinka,
Dim Nevenka,
Nilič Mirko,
Rački Božena,
Somrak Marjan.

Urednik: Mavsar Milena

Mentor: Kovačič Danilo

glasilo
mladinskega aktiva
tekstilne tovarne NOVOTEKS
Novo mesto

1972